

ALKMAAR GEZOND 2021-2024

VOORWOORD

Voorkomen is beter dan...

De gemeente Alkmaar en onze gemeentelijke gezondheidsdienst de GGD Hollands Noorden hebben een wettelijke taak om de gezondheid van onze inwoners te beschermen, te bewaken en te bevorderen.

Gezondheid is meer dan 'niet ziek zijn'. Schone lucht, goed werk, voldoende bewegen en geestelijke gezondheid zijn het startpunt van een gezond leven. Voorkomen dat mensen ziek worden is in deze tijd bijzonder urgent. De bescherming tegen infectieziekten en ook de preventie, het bevorderen van gezond gedrag en gezondheid, staan op de maatschappelijke agenda, zo ook in Alkmaar.

Meerjarige agenda Alkmaar gezond

Het is de eerste keer dat Alkmaar een meerjarige gezondheidsagenda biedt. Hierin is ook preventief jeugdbeleid opgenomen. Met deze agenda 2021-2024 focussen we op een gezonde leefstijl en kiezen voor een smalle insteek met zes ambities. Dit doen we omdat er ook al beleid vastgelegd is in andere nota's en omdat we aansluiten bij het Nationaal Preventieakkoord. Alkmaar werkt vanuit vijf programma's: Inwoner en bestuur, Vitaliteit, Bedrijvigheid, Duurzaamheid en Leefbaarheid. Vanuit alle programma's leveren we een bijdrage aan de gezondheid

van onze inwoners. Op de verschillende domeinen heeft de raad kaders vastgelegd voor gezondheid. Bijvoorbeeld in het sportbeleid, de omgevingsvisie, het groenbeleid en het beleid voor het sociaal domein. De basis voor deze agenda zijn bestaande door de raad vastgestelde nota's.

Jong en oud doen mee

Inwoners kunnen zelf veel doen om vitaal en positief te leven. Voor ons als gemeente ligt er de uitdaging om onze inwoners hiertoe te verleiden, passend bij ieders mogelijkheden. Wij vinden het belangrijk dat iedereen, van jong tot oud, mee kan doen. Wij werken dan ook integraal aan een leefbare en vitale samenleving. Wij streven naar een samenhangende aanpak, waarin gezondheidsbelangen worden meegewogen en naar een leefomgeving, die inwoners als prettig ervaren en waarin het makkelijk is om voor gezond gedrag te kiezen.

Alkmaarders houden van doen

Het realiseren van onze ambities doen wij nadrukkelijk samen met de inwoners, bedrijven en instellingen van Alkmaar. Ik stel het op prijs dat maatschappelijke organisaties en jongeren hebben meegedacht over de ambities in deze agenda. Alkmaarders zijn mensen die meer willen dan het formuleren van ambities. Alkmaarders

houden van doen en willen met concrete acties hun doelen bereiken. Deze agenda geeft richting om samen te blijven werken aan een vitaal en positief Alkmaar.

mw. E.C. Konijn-Vermaas,
Wethouder gemeente Alkmaar

INHOUD

1. Inleiding	4
2. Alkmaar gezond 2021-2024	6
3. Onze ambities	8
3.1 Gezond, veilig en kansrijk opgroeien	10
3.2 Alkmaarders staan positief in het leven	14
3.3 Alkmaarders eten en drinken gezonder	17
3.4 Alkmaarders bewegen voldoende	19
3.5 Alkmaarders gebruiken minder alcohol en drugs	22
3.6 Alkmaarders roken minder	25
4. Hoe werken we samen?	26

1. INLEIDING

Vitaliteit is een belangrijk thema in het collegeprogramma 'Alkmaar aan zet'. Met de gemeenteraad is afgesproken om gezondheidsbeleid op te stellen en het te combineren met preventief jeugdbeleid. De agenda 'Alkmaar gezond 2021-2024' is opgesteld binnen bestaande, door de raad vastgestelde, beleidskaders. Met deze agenda geeft de raad kaders mee aan het college voor de uitvoering van de publieke gezondheid¹. Het preventief jeugdbeleid is gebaseerd op de Jeugdwet en is een vervolg op de Visies Jeugdhulp, Wmo en Participatie 'Alkmaar groeit, zorgt en doet mee'. Hiermee willen we de beweging naar voren nog meer versterken: van zware en dure zorg naar lichtere hulp en ondersteuning. Alkmaar kiest met deze agenda voor aansluiting bij het Nationaal Preventieakkoord. Hierin hebben een groot aantal partijen resultaatafspraken vastgelegd op de thema's overgewicht, roken en schadelijk alcoholgebruik. Bij de uitwerking van de ambities is rekening gehouden met toekomstige ontwikkelingen, zoals de invoering van de Omgevingswet en met de landelijke nota gezondheidsbeleid 2020-2024 'Gezondheid breed op de agenda'.

¹ Artikel 13 Wet publieke gezondheid <https://wetten.overheid.nl/BWBR0024705/2020-10-10>

De Agenda 'Alkmaar gezond'

- Legt de verbinding met ander gemeentelijk beleid zoals het Masterplan sport en bewegen, het Groenbeleid, het Beleidskader Jongerenwerk, Alkmaarse Onderwijsagenda 2020-2024, de Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling Noord-Holland Noord 2020-2023 en de Alkmaarse diversiteitsagenda 2018-2021, de Omgevingsvisie en de visie 'Alkmaar groeit, zorgt en doet mee'.
- Is een uitnodiging aan partijen die met elkaar duurzaam willen werken aan preventie en biedt ruimte voor initiatieven van inwoners, publieke en private partijen.
- Geeft sturingsmogelijkheden voor uitvoering van publieke gezondheidstaken, die zijn ondergebracht bij de gemeentelijk gezondheidsdienst GGD Hollands Noorden. Hiervoor is de Wet publieke gezondheid veelal leidend. Deze agenda biedt aanvullende kaders voor de uitvoering.

COVID-19

De actuele situatie rond COVID-19 laat zien dat volksgezondheid heel belangrijk is. Deze levensbedreigende besmettelijke ziekte doet een groot beroep op de zorg en laat het belang zien van goede samenwerking aan preventie. De samenhang van gezondheid met andere domeinen treedt meer op

de voorgrond: COVID-19 heeft effect op onze omgeving, zoals onze omgang met familie en vrienden. Ook de impact op zorg, onderwijs, veiligheid, vervoer, sport, werk en economie is groot. Een gezonde leefstijl wordt op de proef gesteld én belangrijk gevonden.

De effecten van de pandemie op organisaties en inwoners zijn nog niet te overzien. De landelijke overheid, de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord, de GGD Hollands Noorden en de gemeente zetten alle zeilen bij om de pandemie het hoofd te bieden. Dit geldt zeker ook voor inwoners, organisaties en bedrijven. De pandemie doet een beroep op ieders flexibiliteit. Het is belangrijk om in te spelen op wat er nu en op de korte termijn nodig is en tegelijkertijd de lange termijn niet uit het oog te verliezen. We hebben een lange adem nodig voor het bereiken van resultaten op onze gezondheidsambities.

Met deze agenda laten we zien welke stappen zijn gezet en wat wij gaan doen om de gezondheid van de inwoners van Alkmaar preventief verder te versterken. Deze agenda gaat vooral over die lange termijn aanpak en niet over de actuele aanpak ten gevolge van de COVID-19 pandemie.

Participatie

Deze agenda is integraal tot stand gekomen in samenwerking met maatschappelijke partners uit de domeinen zorg, welzijn, gezondheid, onderwijs en sport. Er zijn participatiebijeenkomsten gehouden met het jongerenplatform Tjekkin², JOGG, Brijder, MEE& de Wering, GGD HN, GGZ NHN en het Samenwerkingsverband passend onderwijs Noord-Kennemerland. Onze partners hebben met hun ervaring en deskundigheid een belangrijke bijdrage geleverd aan deze agenda.

Wordcloud participatiebijeenkomst met Tjekkin: "Wat heb jij nodig om positief in het leven te staan?"

Wordcloud participatiebijeenkomst met Tjekkin: "Wat vind jij belangrijk voor een goede start van kinderen?"

² Tjekkin is een maatschappelijk betrokken jongerenplatform dat zich buigt over positief jongerenbeleid. Het platform houdt zich onder meer bezig met de volgende leefgebieden en de integrale aanpak ervan: jeugdhulp, gezondheid, educatie, werk en inkomen.

2. ALKMAAR GEZOND 2021-2024

De meeste inwoners van Alkmaar ervaren hun gezondheid als goed tot zeer goed. Dit betekent niet dat we er zijn. Gezondheidsproblematiek doet zich ook voor in Alkmaar, bijvoorbeeld op het gebied van overgewicht en eenzaamheid. We zien in Alkmaar verschillen per wijk, tussen groepen met een verschillende sociaaleconomische status³. Gezondheid en gezond leven zijn niet voor iedereen vanzelfsprekend en ongezondheid heeft vaak meerdere oorzaken⁴.

Onze missie

Wij werken domein overstijgend samen aan het beschermen en bevorderen van de gezondheid van inwoners van Alkmaar. We vergroten het bewustzijn van het belang van gezondheid. Onze jeugd groeit gezond en veilig op, ontwikkelt talenten en draagt positief bij aan de samenleving. Meer inwoners, van jong tot oud, zijn vitaal en hebben een positieve leefstijl. Meer inwoners zorgen goed voor zichzelf en anderen, maken gezonde keuzes, bewegen voldoende en doen mee.

Onze visie

Inwoners zijn in de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor hun gezondheid. Alkmaar biedt voldoende basisvoorzieningen voor ondersteuning en ontwikkeling. Inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven werken duurzaam samen aan gezondheid. We werken preventief vanuit een positieve insteek voor alle inwoners van Alkmaar en in het bijzonder voor inwoners, groepen en gebieden met gezondheidsrisico's.

Alkmaar is een gemeente die inwoners en organisaties de ruimte biedt en waar nodig ondersteuning, om in een gezondere omgeving makkelijker gezonde keuzes te maken.

Om het perspectief van de jeugd te versterken en zoveel mogelijk risico's en problemen te voorkomen, is preventie van wezenlijk belang. Voor de ontwikkeling van kinderen zijn op de eerste plaats ouders en verzorgers verantwoordelijk. Ook is de directe kring van familie, vrienden en burens en de grotere sociale, fysieke en digitale omgeving belangrijk om goed te kunnen wonen, leren, spelen, sporten, ontmoeten en werken.

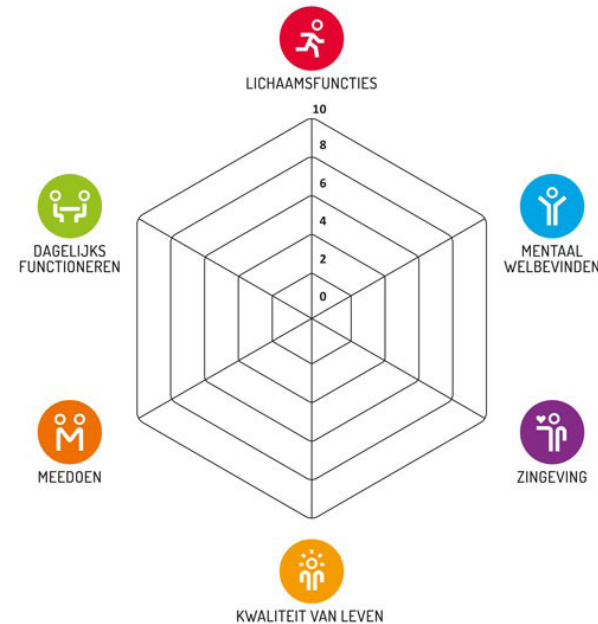
³ <https://gezondnhn.nl/dashboard/dashboard/>

⁴ <https://www.loketgezondleven.nl/integraal-werken/wat-is-integraal-werken>

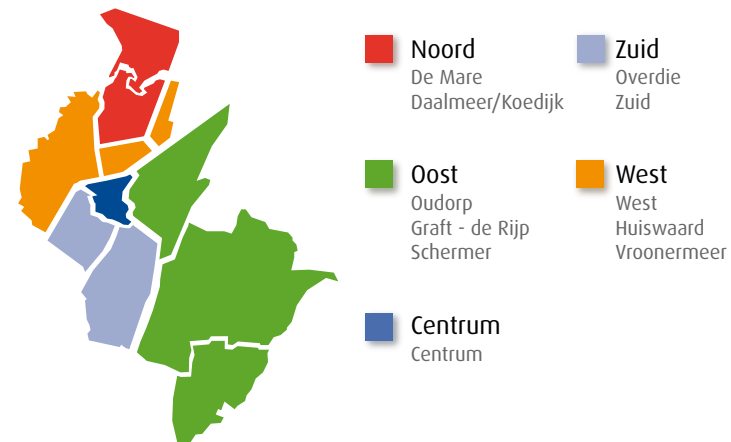
Uitgangspunten

Voor deze agenda en de daaropvolgende activiteiten hanteren we onderstaande uitgangspunten:

- De basis is op orde. De taken publieke gezondheid worden uitgevoerd.
- De beschermende factoren voor kinderen en jongeren krijgen prioriteit. Uit onderzoek is gebleken dat er tien beschermende factoren zijn die een belangrijke rol spelen in een positieve ontwikkeling van jongeren, zoals erkenning van positief gedrag, steun van belangrijke volwassenen en constructieve tijdsbesteding.
- Gezondheid wordt positief benaderd volgens het model positieve gezondheid. Volgens dit model is gezondheid het vermogen van mensen om zich aan te passen en een eigen regie te voeren in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven. Positieve gezondheid kent 6 dimensies (zie figuur 1).
- Gelijke kansen op gezondheid worden bevorderd door te starten bij doelgroepen met gezondheidsrisico's, bijvoorbeeld bij inwoners die weinig gezondheidsvaardigheden hebben of veel stress ervaren.
- Er is een wijkgerichte en regionale samenwerking. We gebruiken de gebiedsindeling van het gebiedsgericht samenwerken (zie figuur 2) en werken op vindplekken zoals scholen en sportverenigingen. Regionaal werken wij samen in regio Alkmaar en Noord-Holland Noord.

Figuur 1 Model positieve gezondheid. Bron: Stichting Institute for Positive Health

Figuur 2 Gebiedsindeling Alkmaar gebiedsgericht samenwerken

3. ONZE AMBITIES

Alle programma's van de gemeente Alkmaar leveren een bijdrage aan de gezondheid van onze inwoners. Integraal werken we samen aan zes ambities voor een vitaal en positief Alkmaar.

1. Gezond, veilig en kansrijk opgroeien
2. Alkmaarders staan positief in het leven
3. Alkmaarders eten en drinken gezonder
4. Alkmaarders bewegen voldoende
5. Alkmaarders gebruiken minder alcohol en drugs
6. Alkmaarders roken minder

GEZOND, VEILIG EN KANSRIJK OPGROEIEN

3.1 Gezond, veilig en kansrijk opgroeien

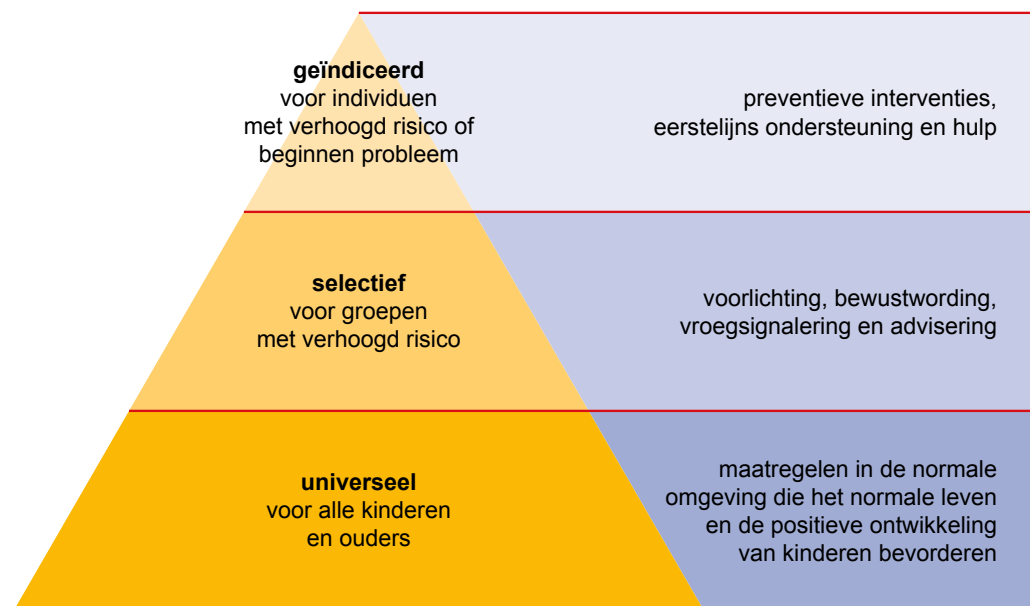
Ieder kind verdient de best mogelijke start van zijn/haar leven. Optimaal gezond, veilig en kansrijk opgroeien vormt een basis voor zo zelfstandig mogelijk meedoen in de toekomst. Opgroeien begint bij een veilig en stimulerend thuis en een positief netwerk van familie en vrienden. Daarnaast zijn verbindingen in de buurt belangrijk en een algemeen aanbod van zinvolle vrijetijdsbesteding, zorg en ondersteuning: voor kinderen, jongeren, (aanstaande) ouders, verzorgers en opvoeders. Voor de beeldvorming volgen hier enkele cijfers. Onder kinderenervaart 96,6% en onder jongeren 80,8% zijn of haar gezondheid als goed tot zeer goed. In Alkmaar vindt 71,1% van de ouders hun kind over het algemeen weerbaar. Van de basisschoolkinderen is 83,7% lid van één of meerdere verenigingen zoals een sportvereniging, muziekvereniging, scouting of knutselclub⁵. In 2019 is 91,8% van de 2-jarigen volledig gevaccineerd volgens het schema van het rijksvaccinatieprogramma⁶.

⁵ GGD HN Kindmonitor 2016 https://gezondnln.nl/jive?cat_open_code=cgdgcxLgTjPO&report=km16_gemeente15_361
⁶ <https://www.volksgezondheidenzorg.info/onderwerp/vaccinaties/regionaal-internationaal/zuigelingen#node-volledige-deelname-gemeente>

Jeugdpreventie in de agenda Alkmaar gezond

In deze agenda is jeugdpreventie het versterken van de positieve ontwikkeling van kinderen en jongeren en het voorkomen van problematiek. Het gaat over het bevorderen van beschermende en positieve factoren. En over het voorkomen, signaleren, verkleinen en aanpakken van belemmerende of risicovolle factoren. De nadruk ligt bij jeugdpreventie op het stimuleren van een opvoed- en opgroeiomgeving, waarin alle opvoeders samenwer-

ken, elkaar aanvullen en versterken. Van ouders tot leerkrachten, van burens tot vrijwilligers. Dat bevordert het gewone opgroeien, ontwikkelen en opvoeden. Om daar invulling aan te geven wordt bij voorlichting, signalering en lichte opvoedondersteuning gezocht naar aansluiting bij 'vindplaatsen', zoals scholen, kinderopvang en verenigingen. Preventie is op basis van doelgroepen ingedeeld in universele, selectieve en geïndiceerde preventie, zoals weergegeven in figuur 3.

Figuur 3 Preventie-piramide Nederlands Jeugdinstituut (NJI)

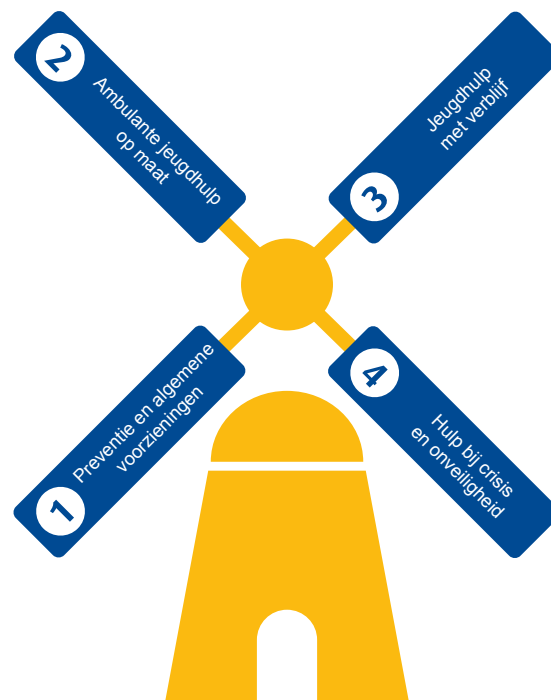
Wat is onze ambitie?

Versterken

Wij willen dat kinderen en jongeren zich, naar vermogen, kunnen ontwikkelen tot zelfstandige, positieve volwassenen. Wij versterken de sociaal-emotionele ontwikkeling en een gezonde leefstijl. Wij bieden een stimulerende omgeving, zodat kinderen en jongeren hun persoonlijke en sociale talenten ontdekken en ontwikkelen. Om kansen gelijk te trekken richten regelingen en activiteiten zich specifiek op jeugdigen met risico op problematiek. Extra aandacht gaat uit naar kinderen en jongeren, die opgroeien in armoede. Ook faciliteren wij verschillende vormen van jeugdparticipatie.

Voorkomen en herstellen

Wij sluiten aan bij de ambitie voor wiek 1 uit de visie Jeugdhulp. Preventieve hulp en ondersteuning is zo snel, licht en dichtbij als mogelijk, voor inwoners die het nodig hebben. Zie figuur 4. Bij (herstel van) zwaardere problematiek is preventieve ondersteuning in het 'gewone leven' mogelijk naast of na afronding van specialistische hulp.

Figuur 4 Wieken uit Visies Jeugdhulp, Wmo en Participatie 'Alkmaar groeit, zorgt en doet mee'

Wat doen we al?

Versterken

- Minimabeleid, de Alkmaar Pas, het Sport- en Cultuurfonds maken meedoen mogelijk. We bieden informatie en voorlichting voor jongeren en ouders/verzorgers over hoe om te gaan met geld en regelingen voor materiële hulp.

- We werken aan een gezonde leefstijl met de JOGG-aanpak, de Gezonde School, In Control Of Alcohol & Drugs en faciliteren een groene (school)omgeving.
- We investeren in een zinvolle vrijetijdbesteding voor iedereen: ook voor doelgroepen met problematiek of een risico op problematiek is een algemeen toegankelijk aanbod beschikbaar met ondersteuning, vakantieactiviteiten, sportieve en culturele activiteiten, zoals VakantieFUN, de scouting en JOL.
- We stimuleren jongerenparticipatie, waaronder het begeleiden van jongeren met wensen en ideeën, een jongerenplatform, jeugdraad en ervaringsdeskundigen jeugdhulp zoals Tjekkin.

Voorkomen en herstellen

- Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) is bekend en het bereik is door de jaren heen vergroot. Het CJG heeft een breed aanbod op het gebied van opgroeien en opvoeden en werkt samen met wijkcentra, scholen en kinderopvang. Het CJG netwerk breidt zich uit. Partners in het netwerk werken integraal samen en delen kennis en expertise.
- Door middel van de Kansrijke Start is er aandacht voor preventie voor, tijdens en na de zwangerschap. Verder is het programma Nu Niet Zwanger gestart.
- Op het voortgezet onderwijs is de M@ZL aanpak toegevoegd, met extra inzet van de jeugdgezondheidszorg ter voorkoming van voortijdig schoolverlaten.

Gezond, veilig en kansrijk opgroeien

Wat willen wij bereiken?	Hoe gaan wij dat doen?	Wanneer? en verder →	Wie?
1. Er is een uitgebreid netwerk en aanbod dat bijdraagt aan een gezonde leefstijl.	• We faciliteren het opstellen en uitvoeren van een preventieakkoord (zie hoofdstuk 4). Met een gezondere leefstijl streven we er naar dat meer jeugdigen een gezond gewicht hebben (zie ambitie 3.3 en 3.4), dat schadelijk gebruik van genotsmiddelen afneemt (zie ambitie 3.5 en 3.6), dat het welbevinden onder de jeugd toeneemt (zie ambitie 3.2) en dat de rookvrije generatie dichterbij komt (zie ambitie 3.6). • We stimuleren positieve vrijetijdsbesteding met waar nodig inzet van het jongerenwerk. • We onderzoeken mogelijkheden om de ketenaanpak overgewicht te implementeren.	2021-2023 2021 → 2021	Gemeente, JOGG, medisch en sociaal domein, jongerenwerk en partners bij genoemde ambities
2. Optimaliseren van een gezonde en veilige openbare ruimte voor jeugdigen.	• We nemen gezondheidsdoelen op in de gebiedsagenda's. • We adviseren bij ruimtelijke initiatieven op een gezonde en veilig ervaren leefomgeving.	2021 → 2021 →	Gemeente, GGD, inwoners
3. Stimuleren van een inclusieve omgeving waarin iedereen mee kan doen.	• We versterken de deelname aan het gewone leven voor kinderen met risicofactoren als armoede, lichamelijke of verstandelijke beperkingen of psychische problematiek door passend aanbod en regelingen. • We adviseren bij evenementen en ruimtelijke initiatieven op een toegankelijke leefomgeving voor iedereen.	2022 → 2021 →	Gemeente, Halte Werk, GGD, Humanitas, MEE & de Wering, GGZ NHN, Sport-Z, Artiance
4. Versterken van de beweging naar een gezonde leefstijl, lichtere zorg en ondersteuning.	• We sturen op extra bereikbaarheid en toegankelijkheid van de CJG's. • We faciliteren vraaggerichte preventieve ondersteuning voor doelgroepen met risico's op opgroei- en opvoedproblematiek. • We brengen ketenpartners bij elkaar, versterken vaardigheden van professionals en faciliteren duurzame preventie in de wijk, bij kinderopvang, primair en voortgezet onderwijs. • We vormen de coalitie <i>Kansrijke Start</i> voor gezond, veilig en kansrijk opgroeien in de eerste 1000 dagen. Partners uit het sociale- en medische domein stellen een agenda op en voeren deze uit. • We verbeteren de informatievoorziening voor inwoners en ketenpartners op de website van het CJG. • We voeren een pilot in de kinderopvang uit, ter ondersteuning van pedagogisch medewerkers en kinderen met een zorg- of ondersteuningsvraag. • We versterken de kennis en zelfredzaamheid van leerlingen en ouders door op het voortgezet onderwijs meer vraaggerichte preventie te faciliteren. We werken volgens de aanpak gezonde school en agenderen preventie op het veilige school overleg. • We versterken de eigen kracht van de inwoner en zijn/haar omgeving op de beleving van gezondheid en welbevinden. Hiertoe faciliteren we (gebiedsgericht) training van professionals op basis van de visie <i>Positieve Gezondheid</i>.	2021 → 2022 → 2021 → 2021-2023 2021 2021-2022 2021 → 2022 →	Gemeente, CJG, GGD, kinderopvang, onderwijs en andere partners sociaal en medisch domein
5. Streven naar een vaccinatiegraad tussen 95 en 100% voor het Rijksvaccinatieprogramma.	• We voeren het plan van aanpak Alkmaarse vaccinatiegraad Rijksvaccinatieprogramma (RVP) uit door: • te communiceren en te informeren; • praktische belemmeringen weg te nemen; • professionals te ondersteunen en te versterken.	2021 →	Gemeente, GGD, CJG, huisartsen, verloskundigen en kraamzorg
6. Versterken van de aanpak voor het voorkomen van huiselijk geweld en kindermishandeling.	• We geven lokaal uitvoering aan de ambities en uitgangspunten uit de <i>Regiovisie</i> aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling Noord-Holland-Noord 'Samen zorgen voor veiligheid'. Dit betreft met name de actielijnen: 1. preventie en 2. eerder en beter in beeld. • We voorkomen huiselijk geweld en kindermishandeling door het faciliteren van activiteiten zoals <i>VoorZorg</i> en <i>Nu Niet Zwanger</i>.	2021 → 2021 →	Gemeente, GGD en ketenpartners
7. Inzetten van jongeren voor jeugdparticipatie.	• We betrekken ervaringsdeskundige jongeren bij activiteiten en beleid.	2021 →	Gemeente, RCO de Hoofdzaak en andere maatschappelijke organisaties

ALKMAARDERS STAAN POSITIEF IN HET LEVEN

3.2 Alkmaarders staan positief in het leven

Naast fysieke gezondheid is mentale gezondheid van belang. Als je lekker in je vel zit functioneer je beter, sta je positiever in het leven en kun je beter omgaan met stress. Mentale gezondheid beïnvloedt zelfredzaamheid, welbevinden, lichamelijke gezondheid, sociale contacten en meedoen in de maatschappij. 96,6% van de ouders vindt de gezondheid van hun kind (0-12 jaar) goed of zeer goed. 86,6% van de 1e en 4e klas voortgezet onderwijs ervaart hun gezondheid als positief. Van de Alkmaarders tussen 19-65 jaar is dit 74,5% en de ouderen boven de 65 jaar is dit 65,9%⁷. Wat betreft het risico op psychische ongezondheid is dit voor jeugd in de 2e / 4e klas 26,7%. Voor Alkmaarders tussen 16-25 jaar is dit 36,2%, tussen 19-65 jaar is dit 39,9% en voor ouderen 34,2%⁸.

Wat is onze ambitie?

We versterken de mentale veerkracht en de eigen regie van onze inwoners. We zetten in op het vergroten van vaardigheden en het normaliseren van problematiek, ook in de digitale omgeving. We zetten stappen om problematiek ten gevolge van (chronische) stress te voorkomen of in een vroeg stadium te doorbreken. Gezondheidsbelangen wegen we mee bij besluitvorming over de fysieke en sociale leefomgeving.

Wat doen we al?

- We bieden voorlichting, educatie en ondersteuning voor de mentale gezondheid van onze inwoners, onder meer door GGZ NHN.
- Ouderen kunnen met vragen in de wijk terecht bij bewonersondernemingen en organisaties zoals MEE & de Wering, Wonen Plus Alkmaar, RSWP Alkmaar Aangenaam, Humanitas en bij de gemeentelijke toegang Wmo. Ouderenadviseurs bieden informatie, advies en ondersteuning en bezoeken ouderen preventief.
- We bieden Sport Vitaal door Alkmaar Sport en activiteiten bij bewonersondernemingen of in de ouderkamers op scholen.
- Voor volwassenen en ouderen biedt de GGD IkPas en 30 dagen gezonder. Een digitale ondersteuning om een gezonde gewoonte aan te leren.
- De Gender & Sexuality Alliance (GSA)-groepen zorgen in de Alkmaarse scholen voor een veilige sfeer en zetten zich in voor meer aandacht en acceptatie van LHBTI.
- Inburgeraars nemen deel aan de training Mindfit. Een training waarin de eigen veerkracht, het omgaan met tegenslagen, centraal staan.
- Alkmaar is GIDS (gezond in de stad) gemeente voor het verminderen van gezondheidsachterstanden.

- Het Taalhuis biedt educatie voor laaggeletterden en anderstaligen met als doel gezondheidsvaardigheden te vergroten, zoals bijsluiters lezen en afspraak maken bij huisarts.

⁷ <https://gezondnhn.nl/dashboard/publicaties-2>

⁸ <https://gezondnhn.nl/dashboard/gezondheid-en-ziekte>

Alkmaarders staan positief in het leven

Wat willen wij bereiken?	Hoe gaan wij dat doen?	Wanneer? en verder →	Wie?
1. Meer aandacht voor mentale gezondheid	- In samenwerking met verschillende partners is Alkmaar aangesloten bij het landelijk actieprogramma '<u>Eén tegen eenzaamheid</u>' voor ouderen. Bij de lokale aanpak is er ook aandacht voor andere doelgroepen, in het bijzonder jongeren. - We sluiten aan bij de missie voor het voorkomen van zelfmoord via <u>113 Zelfmoord preventie</u>. Dit is een campagne voor meer bewustwording over zelfmoord. Daarnaast wordt laagdrempelige hulp aangeboden en wordt de deskundigheid van professionals bevorderd. - We versterken de samenwerking van partners uit het sociaal en medisch domein met een gezamenlijke visie. Hierbij maken wij gebruik van het <u>Model Positieve Gezondheid</u> en de succesfactoren voor het terugdringen van gezondheidsverschillen. - We zetten in op de veerkracht van inwoners en op wat hun leven betekenisvol maakt. - We faciliteren scholing voor professionals. - We verbeteren de informatievoorziening en maken inzichtelijk in de sociale kaart welke hulpprogramma's en instanties beschikbaar zijn. Deze hulpprogramma's en instanties zijn voor zowel jongeren, volwassenen als ouderen. - We onderzoeken de gezondheid en het welbevinden van de LHBTI-gemeenschap. - We bevorderen de integratie en participatie van inburgeraars met in de intake aandacht voor alle leefgebieden.	2021 → 2021 2022 → 2021 2022 2022	Gemeente, GGD, Halte Werk, zorgaanbieders en maatschappelijke organisaties.
2. Er is een duurzame aanpak op scholen voor mentale gezondheid en welbevinden van leerlingen	- We werken met de <u>Gezonde Schoolaanpak</u>. Het thema welbevinden uit deze aanpak versterkt een positief en sociaal veilig schoolklimaat waarin leerlingen zich veilig voelen en zichzelf kunnen zijn op het primair en voortgezet onderwijs. - We versterken de kennis en zelfredzaamheid van leerlingen en ouders door op het voortgezet onderwijs meer vraaggericht preventie te faciliteren. - We breiden de subsidieregeling voor groene schoolpleinen uit naar het voortgezet onderwijs. Groene schoolpleinen hebben een positief effect op het welbevinden van leerlingen tijdens en na schooltijd. - We implementeren de <u>M@ZL methodiek</u> voor het voorkomen van voortijdige schooluitval in het voortgezet onderwijs. M@ZL staat voor Medische Advisering van de Ziekgemelde Leerling. Het gaat om signaleren, probleemherkenning en het bieden van een passende oplossing.	2021 → 2021 → 2021 2021-2024	GGD, gemeente, SWNKK, onderwijs.
3. Meer aandacht voor gezondheid bij sociale en ruimtelijke ontwikkelingen	- We nemen deel aan het landelijk traject voor het <u>Terugdringen van Gezondheidsverschillen</u> op het thema Gezond Gewicht. Met als onderzoeksresultaat voor Alkmaar: een gezondheidsgids voor een gezonde leefomgeving. Deze gids kan gebruikt worden bij ruimtelijke ontwikkelingen. - We adviseren bij ruimtelijke initiatieven op het versterken van de sociale samenhang in de omgeving. Hierbij staat de mens centraal. - We wegen gezondheidsaspecten af bij besluitvorming door het college.	2021 2021 → 2022 →	GGD, Alkmaar Sport, Mee&deWering, JOGG, gemeente

ALKMAARDERS ETEN EN DRINKEN GEZONDER

3.3 Alkmaarders eten en drinken gezonder

Gezond eten en drinken bevorderen een gezond gewicht en de algehele gezondheid⁹. Van de Alkmaarse volwassenen tussen de 19-65 jaar heeft 55% een gezond gewicht, wat betreft ouderen (vanaf 65 jaar) is dit 44,2% en van de kinderen van 10-11 jaar heeft 69,9% een gezond gewicht. 37,9% van de inwoners van 19-65 jaar eet dagelijks (meer dan) 200 gram fruit en 24,9% eet dagelijks (meer dan) 250 gram groente. Het aantal kinderen in Alkmaar van 4-12 jaar dat water drinkt in de pauze op school is 25,9%. Van de 2^e/4^e klas voortgezet onderwijs drinkt 71,6% dagelijks water¹⁰.

⁹ RIVM Ons eten gemeten 2004 <https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/270555007.pdf>

¹⁰ <https://gezondnhn.nl/dashboard/dashboard/leefstijl/>

Wat is onze ambitie?

Wij streven naar een omgeving waarin het makkelijker en normaler is om gezond te eten en te drinken. Inwoners zijn voldoende in staat om voor gezond te kunnen kiezen. We versterken gezondheidsvaardigheden. We sluiten aan bij doelstellingen en maatregelen van het Nationaal Preventieakkoord voor het verminderen van overgewicht.

Wat doen we al?

- Alkmaar is JOGG gemeente. De JOGG-regisseurs werken met de JOGG-aanpak aan een gezonde omgeving, bijvoorbeeld op scholen, in sportkantines en op de werkvloer.

- Scholen behalen Gezonde School-certificaten op het thema Voeding, hebben gezonde schoolkantines en plaatsen watertappunten.
- Kinderdagverblijven hebben moestuintjes via het project Smakelijke Moestuinen. Dit project draagt bij aan het stimuleren van het eten van groente voor kinderen onder de 4 jaar.
- Voor volwassenen en ouderen biedt de GGD 30 dagen gezonder. Een digitale ondersteuning om in dertig dagen een gezonde gewoonte aan te leren.

Alkmaarders eten en drinken gezonder

Wat willen wij bereiken?	Hoe gaan wij dat doen?	Wanneer? en verder →	Wie?
1. Gezonde voedingskeuzes zijn makkelijker te maken	- We nemen deel aan de pilot '<u>Eetomgeving in en rondom VO- en MBO-scholen</u>' van <u>JOGG Nederland</u>. We voeren deze pilot uit op twee scholen, VO en MBO. Met als doel een gezonder voedingsaanbod rondom scholen. - We stimuleren supermarkten om samen in actie te komen voor een campagne gezonde voeding. - We geven uitvoering aan het <u>Convenant Gezonde Sportevenementen</u>. Sportevenementen stimuleren een gezonde leefstijl. - We adviseren bij evenementen en ruimtelijke initiatieven over de toegang tot een gezonde keuze van eten en drinken.	2021 2021 2021 → 2021 →	Gemeente, JOGG Nederland, Mee&de Wering/JOGG Alkmaar, Alkmaar Sport, onderwijs, GGD HN.
2. Gezondere eet- en drinkgewoontes	- We maken de <u>Gecombineerde Leefstijlinterventie</u> (GLI) toegankelijker voor inwoners met gezondheidsrisico's, beperkte <u>gezondheidsvaardigheden</u> en weinig opleiding en/of inkomen. We werken samen met GLI aanbieders en bieden, waar nodig, ondersteuning bij zelfredzaamheid en participatie voor GLI deelnemers. Deze leefstijlinterventie is voor de behandeling van overgewicht bij volwassenen en ouderen na verwijzing door de huisarts of medisch specialist. De interventie wordt vergoed vanuit de basisverzekering. - We geven als gemeente een voorbeeld door in te zetten op vitale werknemers (intern) en een gezonde werkvloer. We voeren de <u>gezonde werkvloer</u> scan uit.	2021 → 2022 →	Gemeente, GLI-aanbieders, GGD HN, Halte Werk, huisartsen, JOGG Alkmaar.

ALKMAARDERS BEWEGEN VOLDOENDE

3.4 Alkmaarders bewegen voldoende

Lichaamsbeweging heeft een positieve invloed op de gezondheid en vermindert de kans op ziekten. Het zorgt er ook voor dat je lichaam beter om kan gaan met stress en angst. Sporten maakt het mogelijk om levensvaardigheden te ontwikkelen, het maakt je alerter en kan de ontwikkeling van dementie tegengaan¹¹. Kortom, voldoende bewegen stimuleert de algehele gezondheid en kan een preventief effect hebben op psychische gezondheid. Vijf keer in de week een half uurtje matig intensieve beweging voor volwassenen en twee keer spier- en botversterkende activiteiten is voor volwassenen al voldoende. Voor kinderen vanaf 4 jaar is de norm dagelijks een uur matig intensieve beweging en drie keer per week spier- en botversterkende activiteiten¹². In Alkmaar voldoet 75,5% van de 4-12 jarigen aan de beweegnorm, onder leerlingen in de 2e/4e klas van het voortgezet onderwijs is dit 18% en onder 19-65 jarigen 62,5%¹³. Wat betreft ouderen boven de 65 jaar voldoet 76,7% aan de beweegnorm. Voldoende bewegen zorgt er ook voor dat je minder snel valt. 32,4% van de ouderen valt één of meerdere keren per jaar. Een val op hoge leeftijd heeft vaak een ziekenhuisopname, woningaanpassing, verminderde mobiliteit en/of een kleinere sociale leefwereld als gevolg¹⁴.

¹¹ <https://www.allesoversport.nl/artikel/effecten-van-sporten-en-bewegen/>

¹² <https://www.kenniscentrumsportenbewegen.nl/wp-content/uploads/2019/12/Infographic-beweegrichtlijnen.pdf>

¹³ <https://gezondnln.nl/dashboard/dashboard/leefstijl/>

¹⁴ https://gezondnln.nl/live?cat_open_code=gm_om2016&report=om2016_gemeente15_361

Wat is onze ambitie?

Een leven lang plezier in bewegen en sporten. Er zijn beweegactiviteiten in de wijk en er is sportaanbod voor iedereen. We stimuleren dagelijkse beweging, om vaker de fiets te pakken en te wandelen. We sluiten aan bij de doelstellingen van het Nationaal Preventieakkoord voor het verminderen van overgewicht.

Wat doen we al?

- Wij versterken de motorische vaardigheden bij de jeugd door bijvoorbeeld beweegprogramma's voor 0-4-jarigen en vakleerkrachten in het basisonderwijs mede mogelijk te maken.
- We stimuleren sporten voor jong en oud met een laagdrempelig aanbod en we ondersteunen sportverenigingen.
- Voor kinderen van gezinnen met een minimum inkomen staat er een sportbudget op de Alkmaar-Pas, zodat sporten toegankelijk wordt en ook zij de mogelijkheid hebben om (meer) te bewegen en mee te doen met leeftijdsgenoten. Wanneer dit budget nog onvoldoende is, is er het Jeugdfonds Sport&Cultuur Alkmaar.
- Voor de doelgroep volwassenen en ouderen organiseert Alkmaar Sport wekelijks veel beweegactiviteiten onder de naam Sport Vitaal.
- Verschillende partners zoals MEE & de Wering, JOGG Alkmaar, Alkmaar Sport en Moskee Bilal werken samen om meer jongeren te motiveren om te bewegen door het inzetten van MoverZ. Dit is één van de resultaten van het Sportakkoord Alkmaar.

- Voor specifieke doelgroepen zijn er activiteiten en programma's om meer te bewegen. Dit zijn onder meer Vet Cool, Sportmaatjes, G-Voetbal en VakantieFUN.
- Via Alkmaar Prachtstad bieden we wandelroutes aan in Alkmaar en omgeving.

Alkmaarders bewegen voldoende

Wat willen wij bereiken?	Hoe gaan wij dat doen?	Wanneer? en verder →	Wie?
1. Meer beweegmogelijkheden in de fysieke ruimte	• We verkennen de mogelijkheid om schoolpleinen buiten schooltijd te gebruiken voor (georganiseerde) beweegactiviteiten.	2023	Gemeente, Alkmaar Sport, Onderwijs, GGD HN.
	• We maken de omgeving aantrekkelijker om te gaan fietsen door de uitbreiding van fietspaden en het aanpakken van onveilige kruispunten via <u>Alkmaar Fietst</u> .	2021 →	
	• We geven uitvoering aan het Convenant Gezonde Sportevenementen. Sportevenementen stimuleren een gezonde leefstijl.	2021 →	
	• We adviseren bij evenementen en ruimtelijke initiatieven over de toename van dagelijkse beweging. Hiermee moedigen wij veilig lopen, fietsen, traplopen en andere vormen van bewegen aan.	2021 →	
2. Meer dagelijkse beweging voor iedereen	• We zetten in op voorlichting en op een gezonde leefstijl met veel beweging om dementie te voorkomen.	2022 →	Gemeente, GGD HN, Veiligheidsregio, Alkmaar Sport, Mee & de Wering, Onderwijs, Zorgaanbieders medisch en sociaal domein.
	• We bieden voor ouderen preventieve activiteiten over risico's en gevolgen van vallen. Valpreventie en dementievriendelijke gemeente zijn ook opgenomen in de Visie Jeugdhulp, Wmo en Participatie 'Alkmaar groeit, zorgt en doet mee'.	2021 →	
	• We stimuleren dagelijkse beweging door lopen en fietsen naar school via de <u>Gezonde Schoolaanpak</u> en voor volwassenen en ouderen is er het <u>project Doortrappen</u> .	2022 →	

ALKMAARDERS GEBRUIKEN MINDER ALCOHOL EN DRUGS

3.5 Alkmaarders gebruiken minder alcohol en drugs

Het advies voor verantwoord alcoholgebruik van de Gezondheidsraad is om helemaal geen alcohol te drinken. Aan jongeren onder de 18 jaar mag geen alcohol worden verkocht en het is onder de 18 jaar strafbaar om in het openbaar alcohol bij je te hebben. Alcoholgebruik verstoort onder andere sterk de ontwikkeling van de hersenen¹⁵. Het aantal 16-17 jarigen in Alkmaar dat wel eens alcohol heeft gedronken is 63,6%. Van de 18-25 jarigen is twee derde een binge-drinker (het drinken van minstens 5 drankjes bij één gelegenheid)¹⁶. Wat betreft de volwassen inwoners is 17,7% van de 19-65 jarigen en ruim één op de vijf ouderen (65+) een overmatige drinker (voor mannen is dit bij meer dan 21 glazen alcohol per week en voor vrouwen bij meer dan 14 glazen per week)¹⁷.

De wereld van het drugsgebruik is dynamisch en verandert snel. Drugs, en ook lachgas, zijn tegenwoordig toegankelijk, betaalbaar en er heerst geen taboe meer op het gebruik ervan. De regionale cijfers van de GGD Jongvolwassenmonitor laten zien dat 33,2% van de 16-25 jarigen ooit harddrugs heeft gebruikt. 52,1% van de 16-25 jarigen heeft ooit softdrugs gebruikt.¹⁸

¹⁵ <https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2018/12/17/alcohol-en-hersenontwikkeling-bij-jongeren>

¹⁶ https://gezondnln.nl/jive?workspace_guid=e092c1ed-85cd-41c5-aca6-0a4d1cd609ec

¹⁷ <https://gezondnln.nl/dashboard/genotmiddelen>

¹⁸ https://gezondnln.nl/jive?workspace_guid=e092c1ed-85cd-41c5-aca6-0a4d1cd609ec

Wat is onze ambitie?

Wij willen een samenleving waarin jongeren, volwassenen en ouderen zich bewust en op de hoogte zijn van de risico's van alcohol- en drugsgebruik. Een samenleving waarin zij hun eigen grenzen kennen en aangeven en waarin het normaler is om geen alcohol of drugs te gebruiken. Wij ontmoedigen schadelijk alcohol- en drugsgebruik op iedere leeftijd. We nemen preventieve maatregelen om alcohol- en drugsgebruik onder jongeren terug te dringen en te voorkomen. Wij bieden voorlichting over de gevolgen aan jongeren, hun ouders/verzorgers en aan volwassenen en ouderen. Wij doen mee met landelijke acties rondom verminderen van alcoholgebruik en sluiten aan bij de doelstellingen van het Nationaal Preventieakkoord.

Wat doen we al?

- Uitvoeringsprogramma In Control of Alcohol & Drugs.
 - Inzet en uitvoering van diverse interventies gericht op onderzoek, advies, voorlichting, training, beleid en handhaving. We werken bovenregionaal samen om het alcohol- en drugsgebruik onder jongeren te voorkomen en terug te dringen.
 - Verder richt het programma zich op ouders/verzorgers, leerkrachten en alcoholverstrekkers.
 - Landelijke campagnes, zoals NIX18, worden door In Control bovenregionaal uitgezet. In Control geeft gemeenten advies hoe ze deze campagnes lokaal uit kunnen zetten.
 - Vanuit het programma wordt elke twee jaar de Jongvolwassenmonitor uitgevoerd, waarbij de gezondheid en leefstijl van jongvolwassenen van 16 tot en met 25 jaar wordt onderzocht.
- We hebben een lokaal preventie- en handavingsplan In control of alcohol en drugs (op basis van de Drank en Horecawet). Dit plan wordt ieder jaar herijkt.
- Voor volwassenen en ouderen biedt de GGD IkPas en 30 dagen gezonder. Een digitale ondersteuning om een gezonde gewoonte aan te leren.

Alkmaarders gebruiken minder alcohol en drugs

Wat willen wij bereiken?	Hoe gaan wij dat doen?	Wanneer? en verder →	Wie?
1. Beter signaleren en voorkomen van alcohol- en drugsmisbruik in de leefomgeving.	• We zetten in op een verantwoorde verkoop van alcohol. We promoten de IVA (Instructie verantwoord alkoholschenken) trainingen. • We agenderen alcohol- en drugsvrije zwangerschap in de coalitie Kansrijke Start. • We verbeteren de informatievoorziening voor ketenpartners en maken inzichtelijk in de sociale kaart welke hulpprogramma's en instanties beschikbaar zijn. Deze hulpprogramma's en instanties zijn voor zowel jongeren, volwassenen als ouderen. • We adviseren bij evenementen over het aanbieden van water en het beperken van reclame voor alcoholconsumptie.	2021 → 2021-2023 2021 2022 →	GGD, 17 gemeenten NHN, zorgaanbieders, jongerenwerk, sportverenigingen, onderwijs, ondernemers en Veiligheidsregio NHN.
2. Verhogen bewustwording van alcohol- en drugsgebruik.	• We zetten in op meer bewustwording van de voorbeeldrol van volwassenen. Onder de landelijke campagne '<u>Zien drinken, doet drinken</u>' worden volwassenen en ouderen bewust gemaakt van de invloed en beeldvorming van drankgebruik in de buurt van kinderen. • We voorkomen dat jongeren onder de 18 jaar alcohol drinken en drugs gebruiken met de campagne NIX18 en het preventieprogramma <u>Helder op School</u> van de Gezonde School. • We maken drugs- en alcoholgebruik onder jongeren meer bespreekbaar en zetten ervaringsdeskundigen in. • We geven meer bekendheid aan IkPas en <u>30 dagen gezonder</u> voor volwassenen en ouderen. Dit zijn jaarlijks terugkerende digitale programma's voor stoppen met alcohol en een gezonde leefstijl.	2021 → 2021 → 2021 → 2021 →	Gemeente, GGD, partners In Control of Alcohol & Drugs, RCO De Hoofdzaak.

3.6 Alkmaarders roken minder

De belangrijkste leefstijlfactor waardoor mensen ziek worden of overlijden is roken¹⁹. Daarnaast geeft niet roken je een beter humeur en meer energie²⁰. Roken komt nog relatief veel voor bij mensen met een lagere sociaal economische status²¹. Uit de cijfers blijkt dat twee derde van de volwassen rokers zijn begonnen met roken voor hun 18e levensjaar. In Alkmaar rookt 22,8% van de 16-25 jarigen regelmatig, van de inwoners tussen de 19-65 jaar is dit 27,3% en van de ouderen, inwoners van 65+, is dit 12,3%²².

Wat is onze ambitie?

Wij willen dat het vanzelfsprekend is dat kinderen en jongeren rookvrij opgroeien. We streven naar een rookvrije leefomgeving van kinderen en jongeren, zowel binnen als buiten. Wij ontmoedigen meer roken en het starten met roken. We stimuleren het stoppen met roken onder jongeren, volwassenen en ouderen en in het bijzonder onder inwoners met een lage sociaal economische status. We sluiten aan bij de doelstellingen van het Nationaal Preventieakkoord voor minder rokers en meerokers.

Wat doen we al?

- We doen mee met landelijke campagnes rondom het stoppen met roken, zoals Stoptober.
- In 2020 is landelijk, en dus ook in Alkmaar, gerealiseerd dat schoolterreinen en horeca rookvrij zijn.
- Landelijk is de visuele en fysieke toegankelijkheid van tabaksproducten op verkooppunten beperkt.

Alkmaarders roken minder

Wat willen wij bereiken?	Hoe gaan wij dat doen?	Wanneer? en verder →	Wie?
1. Meer rookvrije openbare plekken	• We geven als gemeente het goede voorbeeld: gemeentebouwen en gemeenteterreinen zijn binnen en buiten rookvrij. • We starten met de aanpak voor een <u>Rookvrije Generatie</u>. • We streven naar meer rookvrije speeltuinen, sportverenigingen, wijkcentra, kinderboerderijen en zorginstellingen. We inventariseren de stand van zaken, stimuleren en ondersteunen initiatieven van bewoners en maatschappelijke organisaties bij het rookvrij worden. • We adviseren bij evenementen en ruimtelijke initiatieven over een rookvrije omgeving.	2021 2021 → 2021-2023 2021 →	Gemeente, Stadswerk072, GGD HN <u>Team Fit</u> (JOGG Nederland), zorgaanbieders en maatschappelijke organisaties.
2. Toegankelijker maken om te stoppen met roken	• We vergroten de vindbaarheid van stoppen-met-roken programma's voor ketenpartners. Dit doen wij door het maken van een sociale kaart met daarop de hulpprogramma's en zorginstanties. • We voorkomen dat jongeren onder de 18 jaar gaan roken met de <u>campagne NIX18</u> en het preventieprogramma <u>Helder op School</u> van de Gezonde School. • We promoten landelijke campagnes zoals PuurRookvrij en IkStopNu voor volwassenen en ouderen. • We agenderen rookvrije zwangerschap in de coalitie Kansrijke Start	2021 2021 → 2022 → 2021-2023	Huisartsen, GGD HN, gemeente, zorgaanbieders.

¹⁹ <https://www.rivm.nl/tabak/hoe-ongezond-is-roken>

²⁰ <https://www.puurrookvrij.nl/voordelen-voor-puur>

²¹ <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/convenanten/2018/11/23/nationaal-preventieakkoord/nationaal-preventieakkoord.pdf>

²² <https://gezondnhn.nl/dashboard/dashboard/genotmiddelen/>

4. HOE WERKEN WE SAMEN?

De uitvoering van deze agenda is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. De gemeente werkt integraal en biedt ruimte aan partners en inwoners om bij te dragen.

1. We werken binnen de gemeente en met partners integraal aan jeugdpreventie en gezondheid.

In diverse beleidsdocumenten heeft de gemeenteraad kaders voor jeugdpreventie en voor gezondheid vastgesteld. Deze agenda is opgesteld binnen deze kaders. Met deze agenda versterken we de gezamenlijke focus op doelen voor jeugdpreventie en voor gezondheid.

2. We geven sturing aan en werken samen met de GGD HN aan de publieke gezondheidstaken.

We zijn opdrachtgever en ook mede-eigenaar van de GGD Hollands Noorden. Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling GGD Hollands Noorden wordt gevormd door leden van de colleges van de 17 deelnemende gemeenten.

De huidige taken binnen de gemeenschappelijke regeling (GR) zijn:

- Basistaken jeugdgezondheidszorg 0-18 jaar en prenatale voorlichting;
- Infectieziektebestrijding, inspectie, hygiëne en medische milieukunde
- Forensische geneeskunde en GGD Rampenopvang

- Epidemiologie, collectieve gezondheidsbevordering en ondersteuning gezondheidsbeleid

Naast de GR taken zijn de aanvullende diensten van de GGD aan de gemeente:

- Opvoedondersteuning
- Toezicht kinderopvang
- Openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ)
- Prostitutiezorg
- Lijkschouwingen
- Taken Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)
- Veilig Thuis
- In Control of Alcohol and Drugs

3. We bieden ruimte voor initiatieven en participatie van inwoners, publieke en private partijen.

We faciliteren het opstellen en uitvoeren van een preventieakkoord. Het nationale preventieakkoord en de uitgangspunten en ambities in deze agenda vormen een basis voor het opstellen van het preventieakkoord. Wij stellen een formateur aan. De formateur nodigt inwoners, publieke en private partijen uit om deel te nemen aan een preventieakkoord op de thema's roken, overgewicht en schadelijk alcoholgebruik. De formateur onderzoekt of er in de regio Alkmaar draagvlak is voor een regionaal actiegericht preventieakkoord. Blijkt dit onvoldoende, dan richt de formateur zich op een lokaal preventieakkoord.

De beoogde resultaten zijn:

- Een preventieakkoord met partners opleveren met daarin afspraken over speerpunten, taken, verdeling budgetten, eigen bijdragen van deelnemende partijen en afspraken over monitoring van de projecten.
- Beoordelen van initiatieven.
- Uitvoeren van initiatieven.

Financiën, monitoring en evaluatie

De dekking van kosten voor de uitvoering van deze agenda is mogelijk binnen de gemeentelijke begroting. Bij de zes ambities in deze agenda is gebruik gemaakt van beschikbare gezondheidsinformatie van de GGD Hollands Noorden. Deze beschouwen we als nulmeting. In de loop van de beleidsperiode verwachten we de resultaten van de gezondheidsmonitoren onder kinderen, jeugd, jongvolwassenen, volwassenen en ouderen. De trends kunnen aanleiding zijn voor bijsturing. De informatie uit de gezondheidsmonitoren wordt opgenomen in de Gezondheidsatlas van de GGD Hollands Noorden. Hier is de actuele informatie over gezondheid in Alkmaar beschikbaar. ■

Onze ambities, missie en visie

1. Gezond, veilig en kansrijk opgroeien
2. Alkmaarders staan positief in het leven
3. Alkmaarders eten en drinken gezonder
4. Alkmaarders bewegen voldoende
5. Alkmaarders gebruiken minder alcohol en drugs
6. Alkmaarders roken minder

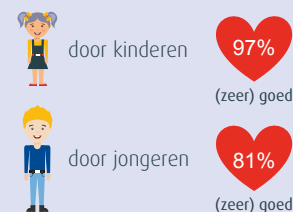
Wij werken domein overstijgend samen aan het beschermen en bevorderen van de gezondheid van inwoners van Alkmaar. We vergroten het bewustzijn van het belang van gezondheid. Onze jeugd groeit gezond en veilig op, ontwikkelt talenten en draagt positief bij aan de samenleving.

Inwoners zijn op de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor hun gezondheid. Alkmaar biedt voldoende basisvoorzieningen voor ondersteuning en ontwikkeling. Inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven werken duurzaam samen aan gezondheid. We werken preventief vanuit een positieve insteek voor alle inwoners van Alkmaar en in het bijzonder voor inwoners, groepen en gebieden met gezondheidsrisico's.

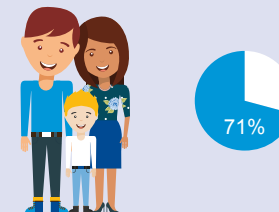

Gezond, veilig en kansrijk opgroeien

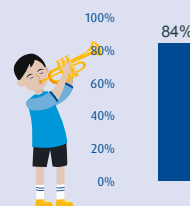
Ervaring eigen gezondheid

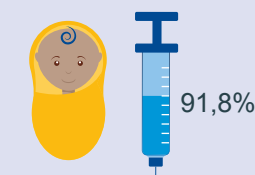
Weerbaarheid van kinderen

Lidmaatschap vereniging (basisschoolkinderen)

Vaccinatiegraad onder 2-jarigen

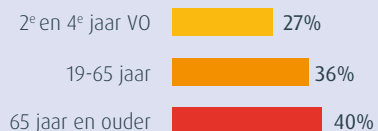

Alkmaarders staan positief in het leven

Positief ervaren gezondheid

Risico op psychische ongezondheid

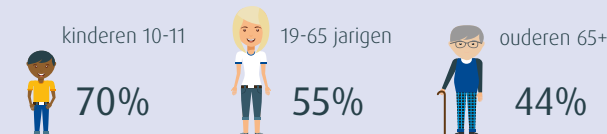

* Voortgezet Onderwijs

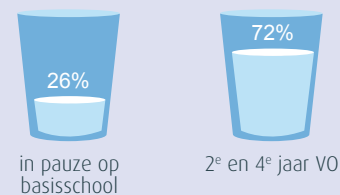

Alkmaarders eten en drinken gezonder

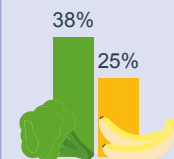
Gezond gewicht

Drinkt dagelijks water

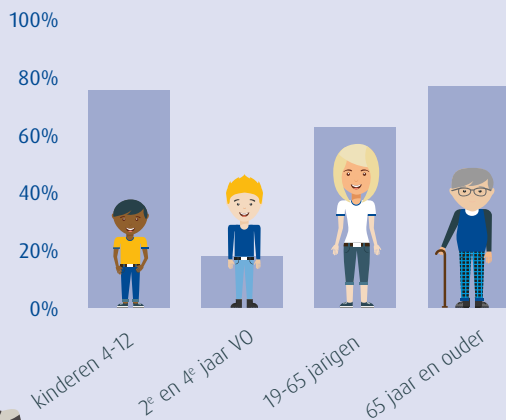
Dagelijks eten van voldoende groente en fruit Door volwassenen, 19-65 jaar

Alkmaarders bewegen voldoende

Voldoen aan beweegnorm

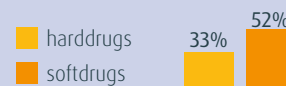
Valpreventie ouderen

32%
Eén op de drie ouderen valt één of meer keren per jaar

Alkmaarders gebruiken minder alcohol en drugs

Drugsgebruik: ooit soft- of harddrugs gebruikt door jongvolwassenen, 16-25 jaar

64%
van de jongeren van 16-17 jaar heeft wel eens alcohol gedronken

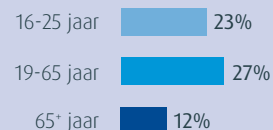

Overmatig drankgebruik volwassenen

Alkmaarders roken minder

Regelmatige roker

Tweederde
van de volwassen rokers is begonnen met roken voor zijn of haar 18^e levensjaar

Gezondheidsinformatie

Bronnen:

GGD - Kindermonitor 2016
GGD - Jeugdmonitor Emovo (2e en 4e klas VO) 2015-2016
GGD - Jongvolwassenenmonitors 2019
GGD - Gezondheidsmonitors Volwassenen en Ouderen 2016
GGD - Gezondheidsprofiel gemeente Alkmaar 2017
GGD - Registratie Jeugdgezondheidszorg 2018
GGD - Rapportage vaccinatiegraad Rijksvaccinatieprogramma 2019

De informatie uit de gezondheidsmonitors is beschikbaar op de Gezondheidsatlas van de GGD Hollands Noorden: Gezondhnn.nl
Het onderzoek onder jongvolwassenen voert de GGD HN eens per twee jaar uit. Dit is een activiteit van In Control of alcohol & drugs.
De onderzoeken onder kinderen, jeugd, volwassenen en ouderen voert de GGD HN, conform landelijke afspraken, eens per vier jaar uit.
In 2021 publiceert de GGD HN nieuwe gezondheidsinformatie.

